



WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

ul. Głowackiego 28 , 10-448 OLSZTYN ☎ 089/522 79 00, fax. 522 79 01, e-mail: olwu@up.gov.pl

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH NA WARMII I MAZURACH W 2007 ROKU

OLSZTYN MARZEC 2008

**Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych
statystycznych w druku dozwolone jest wyłącznie
z podaniem źródła.**

**Opracował:
dr Alfred Czesła
Socjolog**

**Wojewódzki Urząd Pracy
ul. Głowackiego 28
10 – 448 Olsztyn
tel. 089/5227936
fax. 089/5227901**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
I. BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW	7
II. OFERTY PRACY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW	19
III. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	27
3.1. Zawody nadwyżkowe	28
3.2. Zawody zrównoważone	31
3.3. Zawody deficytowe	33
3.4. Szansa uzyskania oferty w zawodzie	
ZAKOŃCZENIE	43

WSTĘP

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) sporządzanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Monitoring zawodów to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Stanowi on podstawę do formułowania ocen, wniosków, a także prognoz niezbędnych dla m.in. prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych może być szczególnie przydatny dla lokalnych instytucji edukacyjnych oraz przy opracowywaniu programów szkoleniowych dla osób bezrobotnych.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala w szczególności na:

- > określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na wojewódzkim rynku pracy;
- > stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie regionalnym;
- > określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając ich większą efektywność;
- > bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego – dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcje szkół;
- > usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów szczególnie potrzebnych na lokalnym rynku pracy;
- > ułatwienie realizacji programów aktywizujących osoby długotrwale bezrobotne w celu promowania i motywowania ich do ponownego zatrudnienia.

Źródłem informacji do opracowania raportu: "Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych na Warmii i Mazurach za 2007 rok" są:

- > Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan na 31.XII. 2007 rok”,
- > Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS -01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2007 rok”.
- > Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 września 2006 roku w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2007 (Dz.U.Nr 170, poz.1270, z późn.zm.).
- > Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006 roku w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2007 (Dz.U.Nr 245, poz. 1781, z późn.zm.).

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów i specjalności zgodnymi z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 265, poz. 2644, z późn. zm.).

Prezentowane w raporcie dane pokazują, jakie osoby w danej grupie zawodowej mogą liczyć na w miarę szybkie zatrudnienie. Dokonano tego na podstawie wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy i wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wskaźnika struktury bezrobotnych według zawodów oraz wskaźnika szansy uzyskania oferty w zawodzie.

Struktura bezrobotnych jest sporządzona według zawodu (specjalności) w jakim poszukują oni pracę i do jej wykonania mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie..

Przyjęto następujące założenia dotyczące podziału grup zawodów według wykształcenia:

- > wykształcenie wyższe - grupy wielkie 1 i 2,
- > wykształcenie średnie - grupy wielkie 3, 4 i 5,
- > wykształcenie zasadnicze zawodowe - grupy wielkie 6,7,8 i 9.

Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby nie posiadające:

- > świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu;
- > udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Bezrobotni bez zawodu to przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz średnim ogólnokształcącym, jeżeli po ukończeniu (bądź nie ukończeniu) szkoły nie zdobyły na kurach odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz dyplom uprawniający do wykonywania danego zawodu, a także nie przepracowały w danym zawodzie minimum 1 roku bądź pracowały w danym zawodzie ponad 1 rok, lecz nie miały ciągłości pracy w tym zawodzie.

Ranking obejmuje 1113 zawodów i specjalności, które zostały podzielone na 11 dużych grup. To rozróżnienie na wielkie grupy zawodów i specjalności ma charakter analityczny i służy uzyskaniu większej przejrzystości prezentowanego materiału.

Prezentowane opracowanie składa się z trzech uzupełniających się części. W części pierwszej przedstawiono bezrobotnych według grup zawodów: stan na 31.XII. 2007 roku. Druga część dotyczy struktury ofert pracy według grup zawodów w omawianym czasookresie. Zawodom deficytowym i nadwyżkowym poświęcono część trzecią. Całość rozważań zamyka zwięzłe zakończenie zawierające najważniejsze refleksje wynikające z przeprowadzonej analizy.

I. BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

Nieodłączną częścią sprawozdawczości o rynku pracy jest struktura bezrobotnych według zawodów i specjalności.

W 2007 roku bez pracy było 19,0% osób, to jest 98 995 mieszkańców Warmii i Mazur. To o 28 579 osób mniej, tj. spadek o 4,7 punktu procentowego w stosunku do 2006 roku i o 8,5 punktu procentowego w odniesieniu do 2005 roku.

Na koniec grudnia 2007 roku, wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, blisko cztery piąte (77,5%) z nich, tj. 76 743 osoby posiadały wyuczony zawód (specjalność). W porównaniu z 2006 rokiem odnotowano wśród tej populacji spadek o 25 195 osób (24,7%). Względny spadek w zbiorowości bezrobotnych z wyuczonym zawodem/specjalnością był zatem silniejszy (o 6,9%) niż odnotowany w analogicznym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (o 9,7%).

Świadczyć może to o tym, iż przeważają osoby bezrobotne, których zawody nie odpowiadają oczekiwaniom pracodawców oraz o zwiększonym zapotrzebowaniu na pracowników do wykonywania prac prostych, tj. nie wymagających kwalifikacji zawodowych.

Populacja bezrobotnych nie posiadający specjalności, tzw. „grupa bez zawodu” spadła z 25 636 osób (stan na 31.XII. 2006r.) do 22 252 osoby (stan na 31.XII. 2007r.) czyli o 3 384 osoby, tj. o 13,2%. Osoby bez zawodu stanowili na koniec 2007 roku 22,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a na koniec 2006 roku było ich 20,1% – przyrost o 2,4%. W grupie bezrobotnych osób bez zawodu ponad trzy piąte (62,9%) to kobiety i w stosunku do 2006 roku zauważono ich przyrost o 2,0%.

Wśród bezrobotnych - **patrz tabela 1** –, tak samo jak w 2006 roku, największą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe – 38,5% oraz zasadnicze zawodowe – 29,9% całej tej populacji. Co piąty (19,9%) bezrobotny legitymował się świadectwem zakończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej, a niemal co trzynasty (8,1%) średnim ogólnokształcących. Szkołę wyższą ukończyło 4,3% bezrobotnych.

W stosunku do 2006 roku we wszystkich tych grupach odnotowano spadek bezrobocia. Najwięcej bezrobotnych ubyło wśród osób z wykształceniem: gimnazjalnym i niższym – o 10 113 osób, tj. o 21,0%; zasadniczym zawodowym – o 9 721 osób, tj. o 25,5%; policealnym i średnim zawodowym - o 6 063 osoby, tj. o 34,4%; ogólnokształcącym – o 1 882 osoby, tj. o 18,2%; oraz wyższym o 800 osób, tj. o 14,6%.

Tabela 1. Struktura socjodemograficzna bezrobotnych w latach 2006 - 2007.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Zmiany w stosunku do 2006 roku - dane w odsetkach	Udział do ogółu bezrobotnych – dane w odsetkach	
	2006 rok	2007 rok		2006 rok	2007 rok
Ogółem w tym:	127 574	98 995	- 22,4	100	100
Wykształcenie					
wyższe	5 480	4 680	- 14,6	4,3	4,7
policealne i średnie zawodowe	25 397	19 334	- 34,4	20,3	19,5
ogólnokształcące	10 358	8 476	- 18,2	8,1	8,6
zasadnicze zawodowe	38 136	28 415	- 25,5	29,9	28,7
gimnazjalne i niższe	48 203	38 090	- 21,0	37,8	38,5
Wiek					
18 - 24	27 086	18 780	- 30,7	21,2	19,0
25 – 34	34 347	26 665	- 22,4	26,9	26,9
35 – 44	26 643	20 159	- 24,3	20,9	20,4
45 - 54	32 278	26 059	+ 19,3	25,3	26,3
55 - 59	6 406	6 444	+ 0,6	5,0	6,5
60 - 64	814	888	+ 9,1	0,6	0,9
Czas pozostawania bez pracy					
do 1 miesiąca	8 855	9 074	+ 2,5	6,9	9,2
1 – 3 miesiące	21 932	18 749	- 14,5	17,2	18,9
3 – 6 miesięcy	17 678	14 741	- 16,6	13,9	14,9
6 – 12 miesięcy	18 998	14 171	- 25,4	14,9	14,3
12 - 24 miesiące	19 373	13 780	- 28,9	15,2	13,9
pow. 24 miesięcy	40 738	28 480	- 30,1	31,9	28,8

Zródło: zał. 3 MPiPS – 01. Opracowanie własne

Mimo spadku bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym ich udział w stosunku do ogółu bezrobotnych nadal jest największy (38,5%) i ma tendencję wzrostową - zwyżka o 0,7%. Wzrósł też, w stosunku do ogółu, udział bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym (o 0,5%) i wyższym (o 0,4%). Maleje, w stosunku do ogółu, udział bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 1,2%) oraz policealnym i średnim zawodowym (o 0,8%).

W populacji warmińsko-mazurskich bezrobotnych stale przeważają kobiety, W 2007 roku było ich 58 395 osób, tj. 59,0% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych. W 2006 roku liczba kobiet stanowiła 72 582 osoby, tj. 56,9% wszystkich bezrobotnych – spadek o 14 187 osób, tj. o 19,5%. Jednak ich udział do ogółu bezrobotnych wzrósł o 2,1%.

Ciekawie przedstawia się struktura bezrobocia pod względem wieku. W populacji tej dominują osoby w wieku 25-34 lata, których było 26 665 bezrobotnych, tj. 26,9% ogółu - w stosunku do 2006 roku, odnotowano spadek o 8 306 osób, tj. o 31,0%. Drugie miejsce przypada bezrobotnym w wieku 45 – 54 lata, których było 26 059 osób, tj. 26,3% ogółu – w stosunku do 2006 roku nastąpił spadek o 6 219 osób, tj. o 19,3%. Pozycję trzecią zajęli młodzi bezrobotni do 25 roku życia, których było 18 780 osób, tj. 19,0% ogółu – w stosunku do 2006 roku zauważono spadek o 8 306 osób, tj. o 31,0%. Czwarta lokata przypadła bezrobotnym w wieku 35 - 44 lata, których było 20 159 osób, tj. 20,4% ogółu - w stosunku do 2006 roku zaznaczono spadek o 6 484 osoby, tj. o 24,3%. Najmniej bezrobotnych jest w wieku 55 - 59 lat, których było 7 332 osoby, tj. 7,40% ogółu – jednak w stosunku do 2006 nastąpił przyrost o 112 osób, tj. o 1,6%.

Analizując staż pracy bezrobotnych należy zauważyć, że przytłaczająca większość z nich, 78 356 osób, tj. 79,2%, wcześniej już pracowało. W 2006 roku bezrobotnych z jakimkolwiek stażem pracy było 99 348 osób, tj. 77,9%. Nadal najliczniejszą grupę (20,9%) stanowią osoby o stażu pracy od 1 roku do 5 lat - w 2006 roku stanowili oni 20,8% ogółu poprzednio pracujących. Staż pracy od 10 do 20 lat posiadał co szósty (16,2%) bezrobotny - w 2006 roku także co szósty (16,0%) Bezrobotni o stażu pracy od 5 do 10 lat stanowili 14,9% - w 2006 roku również 14,9% ogółu wcześniej zatrudnionych. Odsetek osób pracujących do jednego roku wynosił 14,6%, a w 2006 roku – 14,1%. Co dziewiąty bezrobotny (11,0%), tak samo jak i w 2006 roku, przepracował od 20 do 30 lat. Osoby powyżej 30 lat pracy czynią 1,7% ogółu, w 2006 roku – 1,4%.

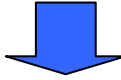
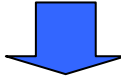
Wciąż, mimo spadku, co piąty (20,8%) bezrobotny w ogóle nie posiada żadnego stażu pracy, w tym: kobiety stanowią 14,6% a mężczyźni 6,3% tej populacji. W 2006 roku osób bez jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego było 22,1%, w tym: 14,9% kobiet i 7,3% mężczyzn.

Z przedstawionych danych wynika, iż struktura bezrobotnych według stażu pracy w 2007 roku w stosunku do poprzedniego czasookresu nie uległa większym zmianom.

Zmniejsza się grupa bezrobotnych, która nie może znaleźć pracy dłużej niż dwa lata.. Ich liczba, w stosunku do 2006 roku spadła o 12 258 osób, tj o 30,1%. a udział do ogółu bezrobotnych zmalał o 3,1%. Długotrwale bezrobotni to osoby, które z różnych powodów od dawna są poza rynkiem pracy. Blisko połowa z nich (48,9%) w ogóle nie ma kwalifikacji zawodowych. To także kobiety, które z powodów rodzinnych nie mogą podjąć pracy, czy osoby przed pięćdziesiątką, które nie pracują od lat.

Tej grupie bezrobotnych często brakuje motywacji i chęci do pracy, bo z powodzeniem mogą żyć z tego, co dostaną z opieki społecznej,(zwłaszcza, że te pieniądze są niewiele mniejsze od tego, co mogliby zarobić), renty, jednocześnie pracując w szarej strefie.

Wykres 1. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy - stan na 31.XII.

	2006 rok			2007 rok	
Czas pozostawania bez pracy	Liczba	%		Liczba	%
dłużej niż 24 miesiące	40 738	31,9		28 480	28,8
od 3 miesięcy do dwóch lat	56 049	43,9		42 692	43,1
krócej niż 3 miesiące	30 787	24,1		27 823	28,1

Zmalała także grupa bezrobotnych, która szuka pracy od trzech miesięcy do dwóch lat. Ich liczba, w stosunku do 2006 roku, spadła o 13 357 osób, tj. o 23,8%, a udział do całej populacji bezrobotnych zmniejszył się o 0,8%. Osoby te za wszelką cenę chcą znaleźć pracę, ale bardzo często nie starcza im kwalifikacji. Rosnące zapotrzebowanie na pracowników i drenowanie rynku pracy przez emigrację zarobkową spowodowały, że zdecydowana większość z nich uzyskała zatrudnienie.

Mniej jest bezrobotnych pozostający bez pracy krócej niż trzy miesiące. W odniesieniu do 2006 roku odnotowano spadek o 2 964 osoby, tj. o 9,6%, ale jednak ich udział w stosunku do wszystkich bezrobotnych wzrósł o 4,0%.

Pomimo widocznego spadku nadal na długotrwałe bezrobocie narażone są przede wszystkim kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet w 2007 roku wynosił 50,2%, a w 2006 roku opiewał na 53,8% - spadek o 3,6%. Podczas gdy analogiczny wskaźnik dla mężczyzn w 2007 roku kształtował się na poziomie 31,8%, a w 2006 roku stanowił 38,3% - spadek o 6,5%.

Spada bezrobocie na wsi. W 2007 roku zbiorowość bezrobotnych na wsi liczyła 51 416 osób i stanowiła 51,9% wszystkich bezrobotnych. W 2006 roku w grupie tej wynosiła 64 788 bezrobotnych, co dało 50,8% ogółu bezrobotnych – spadek o 13 372 osoby, tj. o 20,6%. Jednak udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi do całej populacji osób pozostających bez pracy wzrósł o 1,1%. Coraz większą liczbę bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowią osoby żyjące w rodzinach nie posiadających gospodarstw rolnych.

Z analizy danych – **patrz tabela 2** – wynika, iż bezrobocie zmalało we wszystkich powiatach. **Największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w powiatach: Iława – o 2 965 osób, tj. o 40,0%; Ostróda – o 2 500 osób, tj. o 23,3%; Elbląg Grodzki – o 2 347 osób, tj. o 29,0%; Olsztyn Ziemiński – o 2 209 osób, tj. o 24,4% i Olsztyn Grodzki – o 1 909 osób, tj. o 33,9%.**

Najmniejszy spadek bezrobocia odnotowano w takich powiatach jak: Węgorzewo - o 517 osób, tj. o 16,9%; Nidzica – o 618 osób, tj. o 21,5% i Mrągowo – o 646 osób, tj. o 13,0%.

Największy udział w liczbie bezrobotnych mają takie powiaty jak: Ostróda (8,3%); Bartoszyce (7,1%); Olsztyn Ziemiński (7,0%) i Ełk (6,6%). Bezrobotni w wymienionych czterech powiatach stanowią blisko jedną trzecią (29,0%) wojewódzkiej populacji w koniocu 2007 roku.

Tabela 2. Bezrobotni według powiatów w latach 2006 - 2007.

Powiat	Liczba bezrobotnych		Spadek (-) w 2007 roku w stosunku do 2006 r. - dane w %	Udział do ogółu bezrobotnych – dane w odsetkach	
	2006 rok	2007 rok		2006 rok	2007 rok
Bartoszyce	7 938	6 945	- 12,5	6,2	7,1
Braniewo	5 790	5 207	- 10,1	4,5	5,3
Działdowo	5 436	4 398	- 19,1	4,3	4,4
Elbląg Grodzki	8 298	5 891	- 29,0	6,5	6,0
Elbląg Ziemski	5 910	4 344	- 26,5	4,6	4,4
Ełk	8 111	6 552	- 19,2	6,3	6,6
Gizycko	6 345	4 815	- 24,1	5,0	4,9
Gołdap	3 242	2 354	- 27,4	2,5	2,4
Iława	7 410	4 445	- 40,0	5,8	4,5
Kętrzyn	6 962	5 427	- 22,0	5,5	5,5
Lidzbark Warmiński	5 302	4 329	- 18,4	4,2	4,4
Mragowo	5 001	4 355	- 13,0	3,9	4,4
Nidzica	2 868	2 250	- 21,5		
Nowe Miasto Lubawskie	4 066	2 988	- 26,5	3,2	3,0
Olecko	3 346	2 481	- 25,9	2,6	2,5
Olsztyn Grodzki	5 630	3 721	- 33,9	4,4	3,8
Olsztyn Ziemski	9 051	6 842	- 24,4	7,1	7,0
Ostróda	10 722	8 222	- 23,3	8,4	8,3
Pisz	6 362	5 401	- 15,1	5,0	5,5
Szczytno	6 734	5 495	- 18,4	5,2	5,6
Węgorzewo	3 050	2 533	- 16,9	2,4	2,5
Województwo	127 574	98 995	- 22,4	100	100

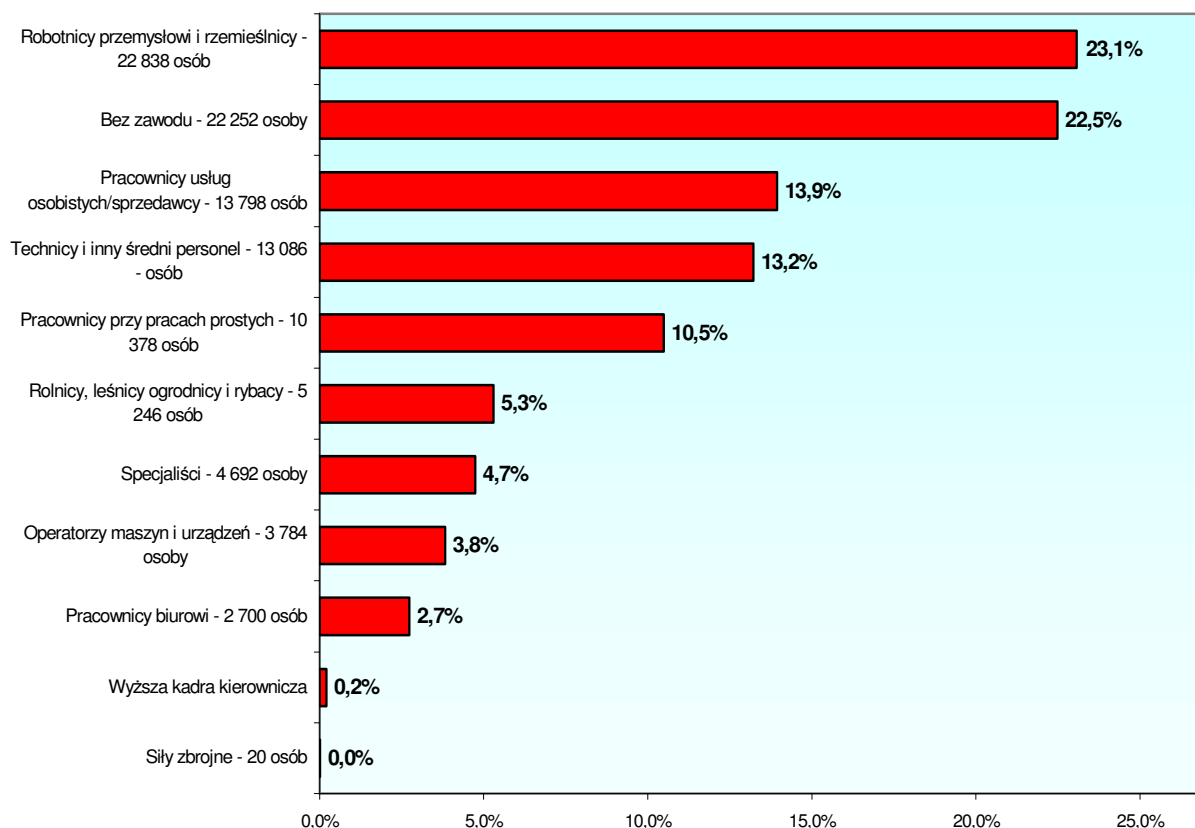
Źródło: zał. 3 MPiPS – 01. Opracowanie własne

Według klasyfikacji zawodów i specjalności najbardziej zagregowany poziom obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Są to: siły zbrojne; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; specjaliści; technicy i inny średni personel; pracownicy biurowi; pracownicy usług osobistych sprzedawcy; rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy przy pracach prostych.

Wykres 2.

Struktura bezrobotnych według wielkich grup zawodów - stan na 31.XII.2007rok



Kształtowanie się liczby zarejestrowanych bezrobotnych według wielkich grup zawodowych w latach 2006 i 2007 przedstawia **tabela 3**.

Najliczniejszą, bo blisko jedną czwartą (23,1%) ogółu bezrobotnych stanowią robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - razem: 22 838 osób. Drugie miejsce przypadło osobom bez zawodu: 22 252 osoby (22,5%). Dalsze pozycje zajęli: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy 13 798 osób (13,9%); technicy i inny średni personel: 13 086 osób (13,2%); pracownicy przy pracach prostych: 10 378 osób (10,5%); rolnicy, leśnicy, ogrodnicy i rybacy: 5 246 osób (5,3%).

Najmniej bezrobotnych było w takich grupach zawodów jak: specjaliści: 4 692 osoby (4,7%); operatorzy maszyn i urządzeń: 3 784 osoby (3,8%); pracownicy biurowi: 2 700 osób (2,7%) i wyżsi urzędnicy i kierownicy: 201 osób (0,2%).

Tabela 3. Liczba bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w latach 2006 - 2007

Grupy zawodowe	Bezrobotni - stan na 31.XII.				Spadek (-) w 2007roku w stosunku do 2006roku	
	2006 rok		2007 rok			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	127 574	100	98 995	100	- 28 579	- 22,4
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	259	0,2	201	0,2	- 58	- 22,4
Specjaliści	6 062	4,3	4 692	4,7	- 1 370	- 22,6
Technicy i inny średni personel	17 202	12,9	13 086	13,2	- 4 116	- 23,9
Pracownicy biurowi	3 641	3,0	2 700	2,7	- 941	- 25,8
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	17 760	14,2	13 798	13,9	- 3 962	- 22,3
Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy	6 834	5,2	5 246	5,3	- 1 588	- 23,2
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	31 348	24,9	22 838	23,1	- 8 510	- 27,1
Operatorzy maszyn i urządzeń	5 189	4,2	3 784	3,8	- 1 405	- 27,0
Pracownicy przy pracach prostych	13 575	11,2	10 378	10,5	- 3 197	- 23,5
Siły zbrojne	68	0,2	20	0,02	- 48	- 70,6
Bez zawodu	25 636	19,5	22 252	22,5	- 3 384	- 13,2

Źródło: załącznik 3 do sprawozdania MPiPS - 01. Obliczenia własne.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w 2007r., w stosunku do 2006r., zwiększył się udział procentowy bezrobotnych bez zawodu – o 3,0%, specjalistów - o 0,4%, techników i innego średniego personelu - o 0,3% oraz rolników - o 0,1%.

Biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w porównywanym czasookresie odnotowano spadek tej liczby we wszystkich wielkich grupach zawodów. Spadek ten oscylował w przedziale od 13,2% w grupie bezrobotnych bez zawodu do 27,1% w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników.

Najsilniejszy względny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2007r., w porównaniu do stanu z końca 2006r., dotyczył grup:

- > robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - o 27,1%, tj. o 8 510 osób;
- > operatorzy maszyn i urządzeń - o 27,0%, tj. o 1 405 osób;
- > pracownicy biurowi - o 25,8%, tj. o 941 osób;
- > technicy i inny średni personel - o 23,9%, tj. o 4 116 osób;
- > pracownicy przy pracach prostych - o 23,5%, tj. o 3 197 osób.

Z analizy wyłączona została grupa siły zbrojne ze względu na niewielką liczbę bezrobotnych w tej populacji. Niemniej jednak liczba bezrobotnych żołnierzy w ciągu roku zmniejszyła się z 68 do 20 osób, tj. o 70%.

W rankingu zawodów i specjalności w końcu 2007r. najwięcej bezrobotnych było w następujących zawodach:

- > sprzedawca - 8 277 osób, tj. 8,4% ogółu bezrobotnych;
- > rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej - 3 312 osób, tj. 3,4% ogółu;
- > krawiec - 2 807 osób, tj. 2,8% ogółu;
- > asystent ekonomiczny - 2 328 osób, tj. 2,4% ogółu;
- > kucharz - 2 152 osoby, tj. 2,2% ogółu;
- > technik rolnik - 1 848 osób, tj. 2,0% ogółu.

Bezrobotni w wymienionych sześciu zawodach stanowili ponad jedną piątą (21,0%) warmińsko-mazurskiej populacji w końcu 2007 roku.

Okazało się – patrz tabela 4 – iż bezrobocie zmalało we wszystkich zawodach. Największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił wśród: sprzedawców – o 2 238 osób, tj. o 21,3%; kucharzy – o 941 osób, tj. o 30,4%; rolników – o 912 osób, tj. o 21,6%; murarzy o 785 osób, tj. o 29,8%; krawców – o 774 osoby, tj. o 21,6% i asystentów ekonomicznych – o 773 osoby, tj. o 25,0%.

Tabela 4. Ranking 30 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w 2007 roku

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba bezrobotnych w zawodzie		Spadek (-) w 2007r. w stosunku do 2006r.	
		2006 rok	2007 rok	w liczbach	w %
1	Sprzedawca	10 515	8 277	- 2 238	- 21,3
2	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	4 224	3 312	- 912	- 21,6
3	Krawiec	3 581	2 807	- 774	- 21,6
4	Asystent ekonomiczny	3 101	2 328	- 773	- 25,0
5	Kucharz	3 093	2 152	- 941	- 30,4
6	Technik rolnik	2 633	1 848	- 785	- 29,8
7	Murarz	2 136	1 701	- 435	- 20,4
8	Ślusarz	2 219	1 585	- 634	- 28,6
9	Szwaczka	1 851	1 432	- 419	- 22,6
10	Robotnik budowlany	1 993	1 393	- 600	- 30,1
11	Technik mechanik	1 575	1 175	- 400	- 25,4
12	Robotnik w przemyśle przetwórczym	1 555	1 131	- 424	- 27,3
13	Technik prac biurowych	1 492	1 060	- 432	- 29,0
14	Stolarz	1 292	900	- 392	- 30,3
15	Mechanik samochodów osobow.	1 492	892	- 600	- 40,2
16	Piekarz	1 205	817	- 388	- 32,2
17	Kierowca ciągnika rolniczego	1 095	778	- 317	- 28,9
18	Mechanik pojazdów samochod.	1 007	765	- 242	- 24,0
19	Technik budownictwa	831	698	- 133	- 16,0
20	Cukiernik	913	696	- 217	- 23,8
21	Ekonomista	971	687	- 284	- 29,2
22	Mechanik maszyn rolniczych	837	672	- 165	- 19,7
23	Handlowiec	923	668	- 255	- 27,6
24	Stolarz meblowy	1 185	665	- 520	- 43,9
25	Kelner	818	652	- 166	- 20,3
26	Tokarz	874	636	- 238	- 27,2
27	Monter instalacji wodno –kanal.	687	549	- 138	- 20,1
28	Kierowca samochodu ciężarowego	795	541	- 254	- 32,0
29	Malarz budowlany	736	539	- 197	- 26,8
30	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	690	516	- 174	- 25,2

Zródło: załącznik 3 do sprawozdania MPiPS - 01. Obliczenia własne.

W populacji osób legitymujących się wykształceniem wyższym najwięcej bezrobotnych było wśród:

- ekonomistów - 687 osób, tj. o 284 osoby mniej, czyli o 29,2% niż w 2006 roku;
- specjalistów administracji publicznej – 388 osób, tj. o 85 osób mniej, czyli o 18,0%;
- pedagogów – 380 osób, tj. o 14 osób mniej, czyli o 3,6%;
- specjalistów ds marketingu i handlu - 246 osób, tj. o 53 osoby mniej, czyli o 17,7%;
- pielęgniarek - 198 osób, tj. o 65 osób mniej, czyli o 24,7%;
- specjalistów ds zarządzania - 141 osób, tj. o 55 osób mniej, czyli o 28,1%;
- nauczycieli nauczania początkowego - 125 osób, tj. o 26 osób mniej, czyli o 17,2%;
- politologów - 108 osób, tj. o 53 osoby mniej, czyli o 32,9%;
- inżynierów rolnictwa - 105 osób, tj. o 76 osób mniej, czyli o 41,9%;
- nauczycieli przedszkola - 95 osób, tj. o 28 osób mniej, czyli o 22,8%.

Bezrobotni w wymienionych dziesięciu zawodach stanowili blisko dwie piąte (39,1%) ogółu bezrobotnych z wykształceniem wyższym w końcu 2007 roku.

Na podstawie uzyskanych danych należy stwierdzić, iż:

- wśród ogółu bezrobotnych najwięcej jest zawodów, których wykształcenie jest na poziomie zawodowym i średnim (sprzedawca, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, krawiec, asystent ekonomiczny, kucharz, murarz, technik rolnik, ślusarz, szwaczka, technik mechanik, technik prac biurowych itp).
- w grupie długotrwale bezrobotnych przeważają zawody proste (rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, sprzątaczką, robotnik gospodarczy, robotnik w przemyśle przetwórczym itp).
- w populacji bezrobotnych kobiet pojawiają się już zawody wymagające wykształcenia nie tylko zawodowego (np.szwaczka, sprzedawca, krawiec), czy średniego (np.technik technologii odzieży, księgowy, pracownik technicznej obsługi biurowej, asystent ekonomiczny) ale także i wyższego (np. pielęgniarka, nauczyciel nauczania początkowego, nauczyciel przedszkola, inżynier rolnictwa)..
- bezrobotni absolwenci posiadają poziom wykształcenia zdecydowanie wyższy od pozostałych grup W tej kategorii osób dominują zawody wymagające wykształcenia średniego jak i wyższego(ekonomista, specjalista administracji publicznej, pedagog specjalista ds. marketingu i handlu, pielęgniarka, specjalista ds. organizacji i zarządzania, nauczyciel nauczania początkowego, politolog, inżynier rolnictwa, nauczyciel przedszkola).

W 2007 roku bez pracy było 19,0% osób, to jest 98 995 mieszkańców Warmii i Mazur. To o 28 579 osób mniej, czyli o 4,7 punktu procentowego niż przed rokiem i o 8,5 punktu procentowego w odniesieniu do w 2005 roku.

Na koniec grudnia 2007 roku, wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, blisko cztery piąte (77,5%) z nich, tj. 76 743 osoby posiadały wyuczony zawód (specjalność). W porównaniu z 2006 rokiem odnotowano wśród tej populacji spadek o 25 195 osób (24,7%). Względny spadek w zbiorowości bezrobotnych z wyuczonym zawodem/specjalnością był zatem silniejszy (o 6,9%) niż odnotowany w analogicznym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (o 9,7%).

Świadczyć może to o tym, iż przeważają osoby bezrobotne, których zawody nie odpowiadają oczekiwaniom pracodawców oraz o zwiększonym zapotrzebowaniu na pracowników do wykonywania prac prostych, tj. nie wymagających kwalifikacji zawodowych.

II. OFERTY PRACY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

W 2007 roku do powiatowych urzędów pracy zgłoszonych zostało 55 678 ofert pracy. To jest o 3 441 ofert więcej, czyli o 6,6 punktów procentowych niż przed rokiem i o 23,0 punktów procentowych niż w 2005 roku.

Z analizy danych – **patrz tabela 5** – wynika, iż tylko w trzynastu powiatach nastąpił procentowy przyrost ofert pracy. Największy w:

- * Nowym Mieście Lubawskim - wzrost o 62,2%;
- * Bartoszychach - wzrost o 34,1%;
- * Szczytnie - wzrost o 32,4%;
- * Elblągu Ziemiskim - wzrost o 23,6%;
- * Ostródzie - wzrost o 17,1%.

Największy udział w liczbie ofert pracy mają takie powiaty jak: Olsztyn Grodzki – 12,4%; Elbląg Grodzki – 10,3%; Olsztyn Ziemiński – 6,9%; Pisz – 6,6% i Iława – 6,3%. W wymienionych pięciu powiatach stanowią one ponad dwie piąte (42,5%) ogółu ofert pracy zgłoszonych w 2007 roku.

W tym samym czasookresie w **ośmiu** powiatach nastąpił spadek liczby ofert pracy. Największy w:

- * Działdowie - spadek o 11,2%;
- * Olsztynie Ziemiskim - spadek o 8,3%;
- * Olsztynie Grodzkim - spadek o 7,9%;
- * Mrągowie - spadek o 3,8%.

Trzeba jednak mocno podkreślić, iż wzrasta liczba ofert subsydiowanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

O ile w 2006 roku ofert subsydiowanych było 25 773 (49,3%), to w roku 2007 stanowiły one 32 169 (57,8%) – wzrost o 6 396 ofert tj. o blisko jedną czwartą (24,8%). Największy udział subsydiowanych ofert pracy miał miejsce w takich powiatach jak: Nowe Miasto Lubawskie (80,5%); Szczytno (77,4%); Bartoszyce (76,6%); Braniewo (76,5%); Olecko (75,3%); Pisz (74,5%) i Lidzbark Warmiński (73,7%).

Najmniejszy odsetek subsydiowanych ofert pracy był w powiecie Olsztyn Grodzki – 23,6% wszystkich zgłoszonych.

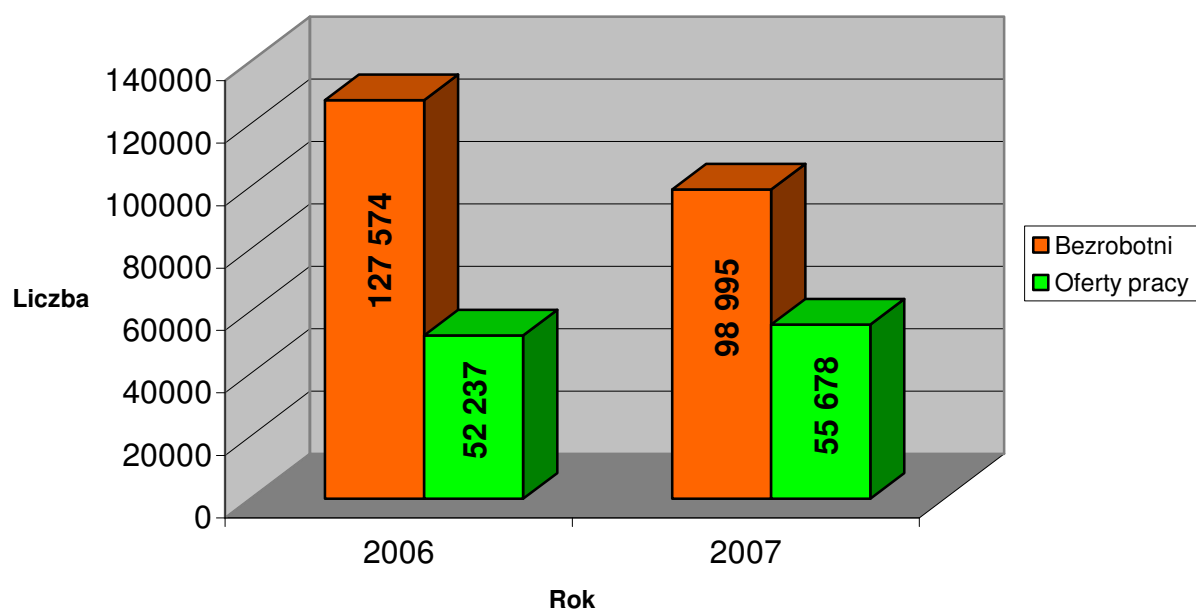
Tabela 5. Oferty pracy według powiatów w latach 2006 - 2007.

Powiat	Liczba ofert pracy		Wzrost/spadek w 2007 roku w stosunku do 2006 roku - dane w %	Udział do ogółu ofert pracy – dane w %	
	2006 rok	2007 rok		2006 rok	2007 rok
Bartoszyce	2 396	3 214	+ 34,1	4,6	5,8
Braniewo	1 861	1 766	- 0,1	3,6	3,2
Działdowo	1 433	1 272	- 11,2	2,7	2,3
Elbląg Grodzki	5 817	5 763	- 1,0	11,1	10,3
Elbląg Ziemski	1 997	2 469	+ 23,6	3,8	4,7
Ełk	2 677	3 056	+ 14,2	5,1	5,5
Gizycko	2 459	2 743	+ 11,5	4,7	5,0
Gołdap	1 351	1 600	+ 18,4	2,6	2,9
Iława	2 620	3 490	+ 5,0	5,0	6,3
Kętrzyn	2 707	2 672	- 1,3	5,2	4,8
Lidzbark Warmiński	1 084	1 275	+ 17,6	2,1	2,3
Mragowo	1 801	1 732	- 3,8	3,4	3,1
Nidzica	1 870	1 676	- 10,4	3,6	3,0
Nowe Miasto Lubawskie	857	1 390	+ 62,2	1,6	2,5
Olecko	966	1 131	+ 17,1	1,8	2,0
Olsztyn Grodzki	7 513	6 920	- 7,9	14,4	12,4
Olsztyn Ziemski	4 176	3 829	- 8,3	8,0	6,9
Ostróda	2 196	2 571	+ 17,1	4,2	4,6
Pisz	3 582	3 672	+ 2,5	6,9	6,6
Szczytno	1 357	1 796	+ 32,4	2,6	3,2
Węgorzewo	1 517	1 641	+ 8,2	2,9	2,9
Województwo	52 237	55 678	+ 6,6	100	100

Źródło: zał. 3 MPiPS – 01. Opracowanie własne

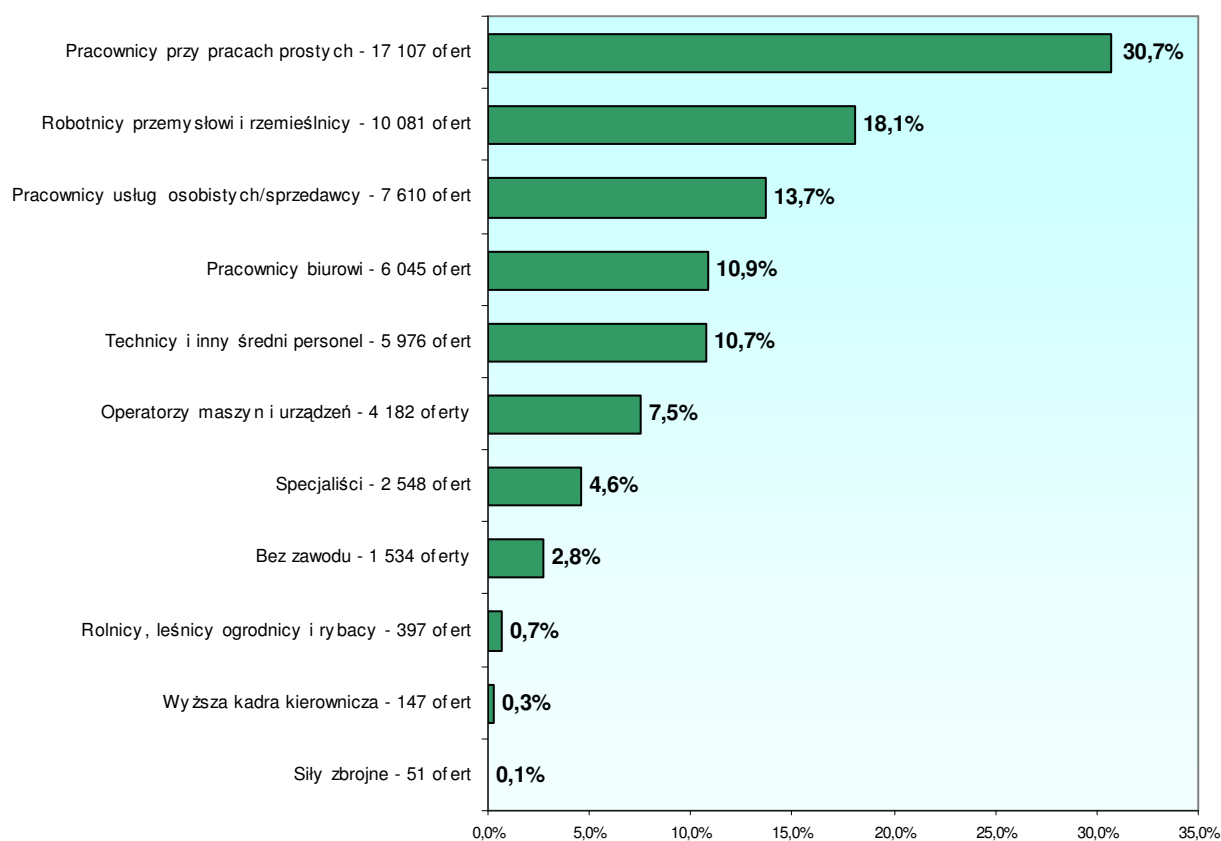
Mimo odczuwalnego spadku bezrobocia i przyrostu propozycji zatrudnienia – **patrz wykres 3** - nadal mamy do czynienia ze zjawiskiem, w którym liczba ofert pracy (55 678) nie pokrywa zapotrzebowania wynikającego z liczby bezrobotnych (98 995).

Wykres 3. Bezrobotni i oferty pracy w latach 2006 - 2007



Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, najbardziej zagregowany podział ofert pracy obejmuje 10 wielkich grup zawodowych, co ilustruje wykres 4.

Wykres 4. Oferty pracy według wielkich grup zawodów w 2007 roku.



Struktura pozyskanych ofert pracy według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że od dwóch lat największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy pracowników posiadających podstawowe umiejętności fachowe należące do grupy wielkiej „ **pracownicy przy pracach prostych**” Dla nich w 2007 r. zgłoszono aż 17 107 ofert pracy, co stanowi ponad jedną trzecią (31,0%) ogółu. Drugie miejsce przypadło „**robotnikom przemysłowym i rzemieślnikom**” - 10 081 ofert pracy, co stanowi 18,1% wszystkich

Często pracodawcy oferowali też pracę przedstawicielom grup:

- „ **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” - 7 610 ofert pracy, co stanowi 13,7% ogółu;
- „**pracownicy biurowi**” – 6 045 ofert pracy, co stanowi 11,0% ogółu;
- „**technicy i inny średni personel**” – 5 976 ofert pracy, co stanowi 10,7% ogółu;
- „**specjalisci**” – 2 548 ofert pracy, co stanowi 4,6% wszystkich.

Porównanie liczby ofert pozyskanych przez urzędy pracy w 2006 i 2007 roku – **patrz tabela 6** - wskazuje, że **największy**, wzrost dotyczył propozycji zatrudnienia dla bezrobotnych z grupy zawodowej „ **pracownicy przy pracach prostych**” – zwyżka o ponad jedną dziesiątą (11,1%), tj. o 1 704 ofert. Wzrostowi liczby ofert pracy towarzyszył, o blisko jedną czwartą (23,5%), tj. o 3 197 osób, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy.

Drugi, pod względem wielkości, względny wzrost wolnych miejsc pracy wystąpił w grupie „**pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” - o 824 ofert, tj. o 12,1%. Wzrostowi liczby ofert pracy towarzyszył, o ponad jedną piątą (22,3%), tj. o 3 962 osoby, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy.

Znaczny względny wzrost liczby ofert pracy wystąpił także w grupach:

- „**pracownicy biurowi**” – o 790 ofert, tj. o 15,0%. Wzrostowi liczby ofert pracy towarzyszył, o ponad jedną czwartą (25,8%), tj. o 941 osób, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy;;
- „**operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” – o 783 oferty, tj. o 23,0%. Wzrostowi liczby ofert pracy towarzyszył, o niemal jedną trzecią (27,0%), tj. o 1 405 osób, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy.

Tabela 6. Oferty pracy według dużych grup zawodów w latach 2006 -2007

Grupy zawodowe	Oferty pracy zgłoszone w:				Wzrost/spadek w stosunku do 2006 roku	
	2006 roku		2007 roku			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	52 237	100	55 678	100	+ 3 441	+ 6,6
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	175	0,3	147	0,3	- 28	- 16,0
Specjaliści	2 482	4,8	2 548	4,6	+ 66	+ 2,7
Technicy i inny średni personel	6 118	1,7	5 976	10,7	- 142	- 2,3
Pracownicy biurowi	5 255	10,1	6 045	11,0	+ 790	+ 15,0
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	6 786	13,0	7 610	13,7	+ 824	+ 12,1
Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy	278	0,5	397	0,7	+ 119	+ 42,8
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10 159	19,4	10 081	18,1	- 78	- 0,8
Operatorzy maszyn i urządzeń	3 399	6,5	4 182	7,5	+ 783	+ 23,0
Pracownicy przy pracach prostych	15 403	29,5	17 107	31,0	+ 1 704	+ 11,1
Siły zbrojne	0	0	51	0,1	+ 51	+ 100
Bez zawodu	2 182	4,2	1 534	2,8	- 648	- 29,7

Zródło: Sprawozdawczość nr.1 MGPIPS – załącznik 3. Obliczenia własne

Zmniejszenie się liczby ofert pracy w 2007 roku, w porównaniu do 2006 roku odnotowano w czterech grupach bezrobotnych a mianowicie:

- „ **pracownicy bez zawodu**” - o 648 ofert pracy, tj. o jedną trzecią (29,7%), gdzie odnotowano również, o 13,2%, tj. o 3 384 osoby, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy;
- „ **technicy i inny średni personel**” – o 142 oferty, tj. o 2,3%, gdzie odnotowano także, o niemal jedną czwartą (23,9%), tj. o 4 116 osób, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy;
- „ **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” - o 78 ofert, tj. o 0,8%, gdzie odnotowano także o blisko jedną trzecią (27,1%), tj. o 8 510 osób, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy;
- „ **wyżsi urzędnicy i kierownicy**” – o 28 ofert, tj. o 16,0%, gdzie odnotowano również o ponad jedną piątą (22,6%), tj. o 58 osób, spadek liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy.

Zestawienie informacji o zmianach liczby osób bezrobotnych w grupach zawodowych z informacjami o zmianach liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych populacji wskazuje:

- w grupach, w których odnotowano spadek liczby bezrobotnych, tj. „ **pracownicy przy pracach prostych**”, „**pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**”, „**pracownicy biurowi**”, oraz „**operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**” równocześnie zanotowano najwyższe wskaźniki przyrostu liczby ofert pracy:
- nadal duże zapotrzebowanie jest na pracowników rekrutujących się z grupy „ **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**”, najliczniej (22 838 osób) reprezentowanej przez bezrobotnych. Nastąpił jednocześnie wysoki spadek liczebności tej grupy o 27,1%:
- systematycznie rośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie zawodowym, średnim i wyższym. Jednak pracodawcy nadal zgłaszają najwięcej ofert dla osób posiadających podstawowe umiejętności, zakwalifikowanych do grupy „ **pracownicy przy pracach prostych**”.

W obecnym układzie klasyfikacyjnym została utworzona dodatkowa grupa zawodu „ **siły zbrojne**”, ale dla przedstawicieli tej populacji w 2007 roku nie wiele było propozycji pracy. Odgrywa ona marginesową rolę w strukturze grup wielkich – 0,02% ogółu bezrobotnych.

W 2007 roku najwięcej ofert pracy – **patrz tabela 7** - było dla takich zawodów jak:

* robotnik gospodarczy	- 9 469 ofert, tj. 17,0% wszystkich zgłoszonych ofert;
* sprzedawca	- 4 642 oferty, tj. 8,3%;
* pracownik biurowy	- 3 750 ofert, tj. 6,7%;
* pracownik administracyjny	- 2 385 ofert, tj. 4,3%;
* robotnik budowlany	- 2 101 ofert, tj. 3,8%;
* sprzątaczk	- 1 090 ofert, tj. 2,0%;
* szwaczka	- 1 081 ofert, tj. 1,9%;
* stolarz	- 1 074 ofert, tj. 1,9%;
* robotnik w przemyśle przetwórczym	- 913 ofert, tj. 1,6%;
* murarz	- 806 ofert, tj. 1,4%.

Oferty pracy zgłoszone w dziesięciu wyżej wymienionych zawodach stanowiły niemal połowę (48,9%) ogółu zgłoszonych w 2007 roku wolnych miejsc pracy.

Tabela 7. Ranking 30 zawodów o największej liczbie ofert pracy w 2007 roku

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba ofert pracy		Wzrost/spadek w 2007r. w stosunku do 2006r.	
		2006 rok	2007 rok	liczba	%
1	Robotnik gospodarczy	8 022	9 469	+ 1 447	+ 18,0
2	Sprzedawca	4 275	4 642	+ 367	+ 8,6
3	Technik prac biurowych	3 360	3 750	+ 390	+ 11,6
4	Pracownik administracyjny	2 197	2 385	+ 188	+ 8,6
5	Robotnik budowlany	2 154	2 101	- 53	- 2,5
6	Sprzątaczką	1 013	1 090	+ 77	+ 7,6
7	Szwaczka	959	1 081	+ 122	+ 12,7
8	Stolarz	1 255	1 074	- 181	- 14,4
9	Robotnik w przemyśle przetwórczym	1 064	913	- 151	- 14,2
10	Murarz	1 044	806	- 238	-22,8
11	Kierowca samochodu ciężarowego	698	775	+ 77	+11,0
12	Magazynier	619	748	+ 129	+ 21,0
13	Robotnik drogowy	726	746	+ 20	+ 3,6
14	Kucharz	624	656	+ 32	+ 5,1
15	Pomoc kuchenna	477	644	+ 167	+ 35,0
16	Kelner	510	520	+ 10	+ 0,2
17	Ślusarz	510	475	- 35	- 6,9
18	Meliorant	83	459	+ 376	+ 470,0
19	Pracownik ochrony mienia i osób	611	438	- 173	- 28,3
20	Mechanik samochodowy	246	433	+ 187	+ 76,0
21	Księgowy [samodzielny]	342	375	+ 33	+ 9,6
22	Kierowca samochodu osobowego	249	368	+ 119	+ 47,8
23	Handlowiec	431	348	- 83	- 19,3
24	Sekretarka	261	330	+ 69	+ 26,4
25	Robotnik przygotowujący drewno	297	329	+ 32	+ 11,0
26	Kasjer handlowy	401	322	- 79	- 19,7
27	Fryzjer	192	320	+ 128	+ 66,7
28	Operator maszyn do produkcji sklejek	40	304	+ 264	+ 660,0
29	Tapicer	227	288	+ 61	+ 26,9
30	Specjalista administracji publicznej	55	263	+ 208	+ 378,0

Źródło: załącznik 3 do sprawozdania MPiPS - 01. Obliczenia własne.

W odniesieniu do 2006 roku największy przyrost ofert pracy odnotowano dla:

- * operatorów maszyn do produkcji płyt i sklejek – wzrost o 264 oferty, tj. o 660,0%;**
- * meliorantów** **- wzrost o 376 ofert, tj. o 470,0%;**
- * specjalistów administracji publicznej** **- wzrost o 208 ofert, tj. o 378,0%;**
- * mechaników samochodowych** **- wzrost o 187 ofert, tj. o 76,0%;**
- * fryzjerów** **- wzrost o 128 ofert, tj. o 66,7%;**
- * kierowców samochodów osobowych** **- wzrost o 119 ofert, tj. o 47,8%.**

Znaczne zmniejszenie ofert pracy odnotowano dla:

* murarzy	- spadek o 238 ofert, tj. o 22,8%;
* stolarzy	- spadek o 181 ofert, tj. o 14,4%;
* pracowników ochrony mienia i osób	- spadek o 173 oferty, tj. o 28,3%;
* robotników w przemyśle przetwórczym	- spadek o 151 ofert, tj. o 14,2%;
* handlowców	- spadek o 83 oferty, tj. o 19,3%;
* kasjerów handlowych	- spadek o 79 ofert, tj. o 19,7%;
* ślusarzy	- spadek o 35 ofert, tj. o 6,9%.

W populacji bezrobotnych specjalistów najwięcej ofert pracy było dla:

* specjalistów administracji publicznej	- 263 oferty;
* wychowawców w placówkach oświatowo-wychowawczych	- 174 oferty;
* nauczycieli języków obcych	- 163 oferty;
* specjalistów ds. marketingu i handlu	- 160 ofert;
* nauczycieli przedszkola	- 127 ofert ;
* fizjoterapeutów	- 122 oferty;
* pielęgniarek	- 89 ofert;
* inżynierów budownictwa	- 78 oferty;
* psychologów	- 34 oferty;
* nauczycieli upośledzonych umysłowo/oligofrenopedagogów	- 24 oferty.

Przedstawione dane stanowią przegląd stanu ofert pracy na rynku województwa warmińsko-mazurskiego. Wśród nich przeważały propozycje zatrudnienia skierowane przede wszystkim do osób z wykształceniem zawodowym lub średnim. W rankingu znalazły się zawody proste, niewymagające skomplikowanych umiejętności, czy kwalifikacji. Zjawisko to potwierdza fakt bardzo wysokiego zapotrzebowania na pracę – **1 534 oferty** - adresowane bezpośrednio do bezrobotnych nie mających żadnego zawodu.

Z bilansu bezrobotnych wynika, iż w 2007 roku 73 757 osób podjęło pracę, tj. o 5 079 osób (6,4%) mniej niż w 2006 roku. W populacji tej 55 678 osób, tj. ponad trzy czwarte (75,5%) dokonało tego za pośrednictwem urzędów pracy – wzrost o 3 441 ofert, czyli o 6,6%. A więc blisko jedna czwarta (24,5%), tj. 18 079 bezrobotnych znalazła pracę z własnej inicjatywy, bądź uzyskała pomoc od innych podmiotów i partnerów rynku pracy. W porównaniu z rokiem 2006 aż o ponad jedną trzecią (32,0%), tj. 8 520 osób, zmalała liczba bezrobotnych, którzy uzyskali pracę bez pośrednictwa służb zatrudnienia.

III. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Nierównowaga między popytem a podażą na rynku pracy powoduje występowanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tj.

- **zawodów nadwyżkowych**, na które jest niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie; tzn. występuje przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy
- **zawodów zrównoważonych**, na które liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, tzn. wykazują one równowagę na rynku pracy,
- **zawodów deficytowych**, na które jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Dla obliczenia wskaźnika intensywności **nadwyżki (deficytu)** w zawodzie k zastosowano następujący wzór:

$$W_{n,l}^k = \frac{\overline{O}_l^k}{\overline{B}_l^k}$$

gdzie: $\overline{O}_l^k$ to średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2007 roku,

przy czym wielkość tą obliczono według wzoru: $\overline{O}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$ a $\overline{B}_l^k$ to średnia miesięczna

liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2007 roku, przy czym wielkość

tą obliczono według wzoru: $\overline{B}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6}$ O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym

miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- a). $W_{n,l}^k < 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**, tj., na które występuje na warmińsko-mazurskim rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie;
- b). $0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na warmińsko – mazurskim rynku pracy;
- c). $W_{n,l}^k > 1,1$ to **zawody deficytowe**, tj., na które występuje na warmińsko-mazurskim rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

3.1. Zawody nadwyżkowe

Na Warmii i Mazurach w strukturze zawodowej bezrobotnych dominują zawody nadwyżkowe. W zawodach nadwyżkowych w końcu 2007 roku sklasyfikowano 71 687 osób pozostające bez pracy, tj. 72,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniono **764** zawody nadwyżkowe o intensywności nadwyżki zawodów od 0,00 do 0,90 – co stanowi ponad trzy piąte (68,6%) **z 1113 zawodów** występujących na Warmii i Mazurach. W tym: **359** zawodów (47,0 %) nadwyżkowych było o wskaźniku większym od zera i mniejszym od 0,9 oraz **405** zawodów (53,0%) nadwyżkowych o wskaźniku równym zeru i nie przekraczającym zera, co oznacza, że napływowi bezrobotnych w danym zawodzie nie towarzyszył napływ ofert pracy.

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 sporządzono tablicę obejmującą wszystkie zawody (kod 6–cio cyfrowy). Na tej podstawie opracowano ranking 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym poziomie nadwyżki, co prezentuje **tabela 8**. Usystematyzowano w niej elementarne grupy zawodów według średniej nadwyżki podaży siły roboczej, przy założeniu, że wskaźnik intensywności nadwyżki mieścił się w przedziale **od 0,00 do 0,41**, co oznacza, iż w zawodach tych występowała największa przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy. **Im niższy wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów, tym znikome, wręcz zerowe, możliwości na uzyskanie pracy przez bezrobotnego. Wówczas musi on upatrywać swoją szansę w przekwalifikowaniu się lub zmianie zawodu.**

Z uzyskanych danych wynika, iż zdecydowanie najwyższym poziomem nadwyżki charakteryzuje się zawód sprzedawca, w którym kształtuje się ona na poziomie 3 585 bezrobotnych, przy stosunkowo wysokim wskaźniku intensywności nadwyżki 0,57, co oznacza, że w tej populacji, co druga osoba o tym zawodzie mogła uzyskać zatrudnienie. **W stosunku do 2006 roku nadwyżka bezrobotnych w zawodzie sprzedawca zmniejszyła się o 2 655 osób, tj. aż o ponad dwie piąte (42,5%).**

Na drugim miejscu uplasował się zawód rolnika produkcji roślinnej i zwierzęcej z poziomem nadwyżki 3 312 bezrobotnych i zerowym (0,00) wskaźniku intensywności nadwyżki. **W stosunku do 2006 roku nadwyżka bezrobotnych w zawodzie rolnik zmniejszyła się o 912 osób, tj. o ponad jedną piątą (21,6%).**

Tabela 8. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym poziomie i wskaźniku nadwyżki

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Nadwyżka bezrobotnych w liczbach bezwzględnych w 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki $W_{s,l}^k$
1	Sprzedawca	+ 3 585	0,57
2	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	+ 3 312	0,00
3	Krawiec	+ 2 573	0,08
4	Asystent ekonomiczny	+ 2 214	0,05
5	Technik rolnik	+ 1 848	0,00
6	Kucharz	+ 1 496	0,30
7	Mechanik samochodowy	+ 1 418	0,23
8	Technik mechanik	+ 1 123	0,04
9	Ślusarz	+ 1 110	0,30
10	Murarz	+ 1 042	0,44
11	Kierowca ciągnika rolniczego	+ 768	0,11
12	Mechanik maszyn rolniczych	+ 655	0,03
13	Technik budownictwa	+ 641	0,08
14	Ekonomista	+ 597	0,13
15	Cukiernik	+ 595	0,15
16	Tokarz	+ 515	0,19
17	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	+ 513	0,01
18	Technik technologii odzieży	+ 414	0,03
19	Pedagog	+ 342	0,10
20	Hodowca zwierząt	+ 381	0,01
21	Stolarz budowlany	+ 306	0,20
22	Monter maszyn i urządzeń	+ 299	0,06
23	Rzeźnik wędliniarz	+ 266	0,16
24	Drwal	+ 251	0,09
25	Technik technologii drewna	+ 239	0,05
26	Dziewiarz	+ 233	0,03
27	Technik hodowca zwierząt	+ 211	0,01
28	Organizator usług hotelarskich	+ 202	0,08
29	Technik ogrodnik	+ 185	0,01
30	Technik mechanizacji rolnictwa	+ 172	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do MPiPS - 01.

Trzecia pozycja przypadła bezrobotnym krawcom z poziomem nadwyżki 2 573 bezrobotnych i bardzo znikomym (0,08) wskaźniku intensywności nadwyżki **W stosunku do 2006 roku nadwyżka bezrobotnych krawców zmniejszyła się o 1 008 bezrobotnych, tj. o prawie jedną trzecią (28,1 %).**

Czwartą lokatę zajęli asystenci ekonomiczni z poziomem nadwyżki 2 214 bezrobotnych i bardzo małym wskaźniku intensywności nadwyżki 0,05. W stosunku do 2006 roku populacja bezrobotnych asystentów ekonomicznych zmalała o 887 osób, tj. o blisko jedną trzecią (28,6%).

Na piątym miejscu znaleźli się technicy rolnicy z poziomem nadwyżki 1 848 bezrobotnych i zerowym (0,00) wskaźniku intensywności nadwyżki. W stosunku do 2006 roku grupa bezrobotnych techników rolników zmniejszyła się o 288 osób, tj. o 13,5%.

Okazało się, że nadwyżka podaży siły roboczej dotyka zawody o różnym poziomie wykształcenia. W zaprezentowanym rankingu zawodów nadwyżkowych znalazły się zarówno zawody:

- a)** wymagające przygotowania zawodowego jak: sprzedawca, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, krawiec, kucharz, mechanik samochodowy, ślusarz, murarz, kierowca ciągnika rolniczego, mechanik maszyn rolniczych, cukiernik, tokarz, hodowca zwierząt, stolarz budowlany, monter maszyn i urządzeń, rzeźnik wędliniarz, drwal;
- b)** wymagające wykształcenia średniego np. technik rolnik, technik asystent ekonomiczny, technik mechanik, technik budownictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik technologii odzieży, technik technologii drewna, technik hodowca zwierząt, technik ogrodnik, technik mechanizacji rolnictwa; technologii odzieży,
- c)** wymagające wykształcenia wyższego takie jak: ekonomista, pedagog, specjalista ds. organizacji i zarządzania, inżynier rolnictwa, politolog, prawnik oraz socjolog.

3.2. Zawody zrównoważone

W grupie zawodów zrównoważonych w konioc 2007 roku było 2 390 osób pozostających bez pracy, tj. 2,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniło 58 zawodów zrównoważonych, co stanowi 5,2% z 1113 zawodów występujących na Warmii i Mazurach. Są to te zawody, w których relacje napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych pokrywają się i mają charakter zrównoważony.

Do obliczenia średniego miesięcznego deficytu(nadwyżki) podaży siły roboczej w zawodzie k w omawianym czasokresie zastosowano poniższy wzór:

$$N_i^k = B_i^k - O_i^k \quad \text{gdzie:}$$

$\overline{B}_i^k$ - to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w analizowanym czasokresie

O_i^k - to średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w omawianym czasokresie.

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 sporządzono tablicę obejmującą wszystkie zawody (kod 6–cio cyfrowy). Na tej podstawie opracowano ranking 30 zawodów zrównoważonych, co prezentuje **tabela 9**. Usystematyzowano w niej elementarne grupy zawodów według średniej zrównoważonej podaży siły roboczej, przy założeniu, że wskaźnik intensywności zrównoważenia mieścił się w przedziale **od 0,90 do 1,1**, co oznacza, iż w zawodach tych występowała względna równowaga między bezrobotnymi a ofertami pracy.

Przez zawód zrównoważony należy rozumieć zawód, w którym występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu.

Z uzyskanych danych wynika, iż zdecydowanie najwyższym poziomem równowagi charakteryzuje się **zawód księgowy (samodzielny)** - 372 bezrobotnych, dla których było 375 ofert pracy, a wskaźnik intensywności równowagi wynosił 1,01.

Na drugim miejscu uplasowali się zawód **kierowcy samochodu osobowego** – 372 bezrobotnych, dla których było 368 ofert pracy, a wskaźnik intensywności równowagi wynosił 0,99.

Tabela 9. Ranking 30 zawodów zrównoważonych o największej liczbie równowagi.

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Bezrobotni w 2007r.	Oferty pracy w 2007 r.	Wskaźnik intensywności równowagi - $W_{s,l}^k$
1	Księgowy [samodzielny]	372	375	1,01
2	Kierowca samochodu osobowego	372	368	0,99
3	Opiekunka dziecięca	276	254	0,92
4	Pakowacz	206	209	1,01
5	Robotnik magazynowy	168	164	0,98
6	Asystent rachunkowości	143	132	0,92
7	Pokojowa [w hotelu]	134	125	0,93
8	Formierz odlewnik	93	89	0,96
9	Prasowaczka [ręczna]	83	88	1,06
10	Kamieniarz	53	52	0,98
11	Portier	46	49	1,07
12	Szcutnik	36	39	1,10
13	Kasjer bankowy	37	36	0,97
14	Introligator poligraficzny	33	32	0,97
15	Operator obrabiarek zespołowych	32	30	0,94
16	Rrobotnik w przemyśle mleczarskim	26	26	1,00
17	Kasjer w przedsiębiorstwie	22	23	1,05
18	Kasjer walutowy	16	17	1,06
19	Lekarz weterynarii	16	16	1,00
20	Instruktor rekreacji ruchowej	15	14	0,93
21	Inspektor BHP	14	14	1,00
22	Szatniarz	13	14	1,08
23	Pomoc farmaceutyczna	13	13	1,00
24	Administrator systemów komputerowych	13	13	1,00
25	Operator urządzeń do produkcji	13	12	0,92
26	Ogrodnik - uprawy pod osłonami	13	12	0,92
27	Hodowca drobiu	11	10	0,91
28	Operator maszyn leśnych	10	10	1,00
29	Mechanik pojazdów jednośladowych	10	10	1,00
30	Monter instalacji gazowych	10	9	0,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do MPiPS - 01.

Trzecia pozycja przypadła **opiekunkom dziecięcym** - 276 bezrobotnych, dla których było 254 oferty pracy, a wskaźnik intensywności równowagi wynosił 0,92.

Dalsze miejsca przypadły:

- **pakowaczom** – 206 bezrobotnych, dla których było 209 ofert pracy, przy wskaźniku = 1,01;

- **robotnikom magazynowym** – 168 bezrobotnych, dla których było 164 oferty pracy;

- **asystentom rachunkowości** – 143 bezrobotnych, dla których było 132 oferty pracy;

3.3. Zawody deficytowe

W grupie zawodów deficytowych w konioc 2007 roku było 24 918 osób pozostających bez pracy, tj. 25,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniłono **291** zawodów deficytowych, co stanowi ponad jedną czwartą (26,1%) z **1113** zawodów występujących na Warmii i Mazurach. W tej grupie zawodów iloraz napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych wyraża się wskaźnikiem większym niż 1,1.

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie..

Do obliczenia średniego miesięcznego deficytu(nadwyżki) podaży siły roboczej w zawodzie k w omawianym czasokresie zastosowano poniższy wzór:

$$N_i^k = B_i^k - O_i^k \quad \text{gdzie:}$$

$\bar{B}_i^k$ - to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w analizowanym czasokresie

O_i^k - to średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w omawianym czasokresie.

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 sporządzono tablicę obejmującą wszystkie zawody (kod 6–cio cyfrowy). Na tej podstawie opracowano ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie i wskaźniku deficytu – **patrz tabela 10**. Usystematyzowano w niej elementarne grupy zawodów według średniego deficytu popytu na pracę, przy założeniu, że wskaźnik intensywności deficytu przekraczał **1,1** co oznacza, iż w zawodach tych występowała największa przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi. Im większy wskaźnik intensywności deficytu zawodów, tym maksymalne możliwości uzyskania pracy przez bezrobotnego.

Na podstawie załączonych danych widać, iż zdecydowanie najwyższym poziomem deficytu charakteryzuje się zawód robotnik gospodarczy - 7 610 ofert pracy i wskaźniku intensywności deficytu 5,09. Oznacza to, że w populacji tej na jednego bezrobotnego przypadało więcej niż pięć miejsc pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zwiększył się aż o 5 805 ofert pracy, tj. o 133,3%.

Tabela 10. Ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni w 2007 r.	Oferty pracy w 2007 r.	Deficyt ofert pracy w liczbach (-)	Wskaźnik deficytu
1	Robotnik gospodarczy	1859	9469	- 7610	5,09
2	Technik prac biurowych	1060	3750	- 2690	3,54
3	Pracownik administracyjny	510	2385	- 1875	4,68
4	Robotnik budowlany	1393	2101	- 708	1,51
5	Robotnik drogowy	252	746	- 494	2,96
6	Operator urządzeń do obróbki drewna	109	477	- 368	4,40
7	Pracownik ochrony mienia i osób	165	438	- 273	2,65
8	Magazynier	489	748	- 259	1,53
9	Sekretarka	84	330	- 246	3,93
10	Kasjer handlowy	79	322	- 243	4,08
11	Kierowca samochodu ciężarowego	541	775	- 234	1,43
12	Meliorant	238	459	- 221	1,93
13	Pomoc kuchenna	455	644	- 189	1,42
14	Stolarz	900	1074	- 174	1,19
15	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drewna	32	174	- 142	5,44
16	Wychowawca w placówkach oświatowo-wychowawczych	38	174	- 136	4,58
17	Bibliotekarz	32	167	- 135	5,22
18	Robotnik przygotowujący drewno	197	329	- 132	1,67
19	Windykator	0	123	- 123	Max
20	Robotnik przy pracach prostych w przemyśle	106	225	- 119	2,12
21	Recepcjonista	67	185	- 118	2,76
22	Monter lamp i sprzętu oświetleniowego	25	141	- 116	5,64
23	Opiekun w domu pomocy społecznej	73	188	- 115	2,58
24	Konserwator budynków	70	181	- 111	2,59
25	Kierowca wózków jezdniowych	87	197	- 110	2,26
26	Opiekunka środowiskowa	30	137	- 107	4,57
27	Operator koparek i zwałowarek	39	144	- 105	3,69
28	Telemarketer	2	97	- 95	48,5
29	Fizjoterapeuta	27	122	- 95	- 4,5
30	Monter sprzętu RTV	9	100	- 91	11,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do MPiPS - 01.

Na drugim miejscu uplasował się zawód technika prac biurowych z poziomem deficytu 2 690 ofert pracy i wskaźniku intensywności deficytu 3,54. Oznacza to, że w populacji tej na jednego bezrobotnego przypadały więcej niż trzy miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zmniejszył się o 670 ofert pracy, tj. o jedną piątą (19,9%).

Trzecie miejsce w rankingu zawodów deficytowych przypadło pracownikom administracyjnym z poziomem deficytu 1 875 ofert pracy i wskaźniku intensywności deficytu 4,68. Oznacza to, że w tej populacji na jednego bezrobotnego przypadały więcej niż cztery miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zmniejszył się o 322 oferty pracy, tj. o 14,7%.

Czwartą lokatę zajęli robotnicy budowlani z poziomem deficytu 708 ofert pracy i wskaźniku intensywności deficytu 1,51. Oznacza to, że w tej grupie na jednego bezrobotnego przypadało półtora miejsc pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zmniejszył się aż o 1 446 ofert pracy, tj. o ponad trzy piąte (67,1%).

Kolejne miejsca przypadły:

- robotnikom drogowym z poziomem deficytu 494 ofert pracy i wskaźniku intensywności deficytu 2,96. Oznacza to, że w tej zbiorowości na jednego bezrobotnego przypadały prawie trzy miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zmniejszył się o 232 oferty, tj. o ponad jedną trzecią (32,0%);
- operatorom urządzeń do obróbki drewna z poziomem deficytu 368 ofert pracy i wskaźniku intensywności deficytu 4,40. Oznacza to, że w tej populacji na jednego bezrobotnego przypadało ponad cztery miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie nieznacznie, bo o 4 oferty, zmniejszył się, tj. o 1,1%;
- pracownikom ochrony mienia i osób z poziomem deficytu 273 oferty pracy i wskaźniku intensywności deficytu 2,65. Oznacza to, że w tej grupie na jednego bezrobotnego przypadały ponad dwa miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zmniejszył się o 338 oferty, tj. o ponad połowę (55,3%);
- sekretarkom z poziomem deficytu 246 ofert i wskaźniku intensywności deficytu 3,93.

Oznacza to, że w tej grupie na jedną bezrobotną przypadały blisko cztery miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku deficyt w tym zawodzie zwiększył się o 184 oferty, tj. ponad trzykrotnie (296,8%).

W rankingu elementarnych zawodów deficytowych znalazły się przede wszystkim zawody:

- a).** wymagające prostych umiejętności jak: robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, robotnik drogowy, meliorant, robotnik przygotowujący drewno, robotnik przy pracach prostych w przemyśle przetwórczym, konserwator budynków;
- b).** zawody wymagające przygotowania fachowego jak: operator urządzeń do obróbki drewna, pracownik ochrony mienia i osób, kasjer handlowy, kierowca samochodu ciężarowego, stolarz, spawacz, monter sprzętu oświetleniowego, kierowca wózków jezdniowych, monter sprzętu RTV;
- c).** zawody wymagające wykształcenia średniego jak: technik prac biurowych, pracownik administracyjny, sekretarka, telemarketer, terapeuta zajęciowy,
- d).** wymagające wykształcenia wyższego takie jak: wychowawca w placówkach oświatowo – wychowawczych, inżynier budownictwa ogólnego, nauczyciel języka obcego, fizjoterapeuta, inżynier budowy dróg i mostów, inżynier mechanik, nauczyciel upośledzonych umysłowo, doradca personalny, psycholog.

Taki stan rzeczy może wynikać ze specyfiki ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do urzędów pracy. Przedsiębiorcy zgłaszają oferty pracy przede wszystkim na wspomniane już zawody. Incydentalnie w urzędach pracy zdarzają się oferty pracy dla specjalistów z wykształceniem wyższym z uwagi na to, że tacy właśnie specjaliści również rzadko pojawiają się w rejestrach bezrobotnych.

3.4. Szansa uzyskania oferty w zawodzie

Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w zawodzie dotyczy relacji średniej miesięcznej liczby ofert pracy w zawodach do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w zawodach. Określa więc prawdopodobieństwo uzyskania pracy w danym zawodzie.

Dla wyliczenia wskaźnika szansy uzyskania oferty w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w 2007 roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6}$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w 2007 roku ($t-1$)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w 2007 roku

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom zarejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w 2007 roku obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_i^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu 2007 roku

PB_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu 2007 roku.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie jest to bardzo ważna zmienna, ponieważ pozwala na określenie tych zawodów, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań dążących do przekwalifikowania umiejętności zawodowych posiadanych przez bezrobotnych.

Wśród 1 113 sześciocyfrowych zawodów elementarnych w 405 grupach zawodu nie było szansy na uzyskanie oferty pracy – wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w zawodzie wyniósł 0,0 lub był mniejszy od 0,1. Przykładowych 30 zawodów o zerowej szansie na zatrudnienie obrazuje **tabela 11**.

Tabela 11. Lista 30 zawodów o zerowej szansie uzyskania oferty pracy

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Bezrobotni w 2007 r.	Oferty pracy w 2007r.	Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy $W=0,0$ i $< 0,1$
1	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	3 312	0	0,00
2	Technik rolnik	1 848	0	0,00
3	Mechanik maszyn rolniczych	655	0	0,00
4	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	513	0	0,00
5	Technik technologii odzieży	414	0	0,00
6	Hodowca zwierząt	381	0	0,00
7	Pracownik usług domowych	323	0	0,00
8	Technik hodowca zwierząt	211	0	0,00
9	Technik mechanizacji rolnictwa	172	0	0,00
10	Technik technologii żywności	167	0	0,00
11	Górnik eksploatacji podziemnej	160	0	0,00
12	Organizator agrobiznesu	148	0	0,00
13	Telefonistka	132	0	0,00
14	Technik włókiennik	127	0	0,00
15	Siostra PCK	123	0	0,00
16	Technik transportu kolejowego	121	0	0,00
17	Politolog	108	0	0,00
18	Technik wędliniarz	99	0	0,00
19	Technik ochrony środowiska	89	0	0,00
20	Socjolog	69	0	0,00
21	Technik technologii mleczarskiej	58	0	0,00
22	Tkacz	51	0	0,00
23	Nauczyciel religii	46	0	0,00
24	Specjalista ds integracji europejskiej	42	0	0,00
25	Mechanik maszyn górniczych	36	0	0,00
26	Konduktor	36	0	0,00
27	Monter nawierzchni kolejowej	33	0	0,00
28	Nastawniczy	32	0	0,00
29	Operator pociągowy	31	0	0,00
30	Zwrotniczy	30	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do MPiPS - 01.

W zaprezentowanym rankingu zawodów elementarnych bez szans na uzyskanie zatrudnienia znalazły się:

- a). zawody rolnicze: np. rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, technik rolnik, technik mechanizacji rolnictwa, technik hodowca zwierząt, mechanik pojazdów rolniczych, kierowca ciągnika rolniczego;
- b). zawody wymagające przygotowania zawodowego jak: tkacz, mechanik maszyn górniczych, krawiec, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, prędkarz, mechanik maszyn do obróbki metali;
- c). zawody wymagające wykształcenia średniego, jak: technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik technologii odzieży, technik Hodowca zwierząt, technik technologii żywności, Organizator agrobiznesu, technik włókiennik, technik transportu kolejowego, technik ochrony środowiska;
- d). zawody wymagające wykształcenia wyższego takie jak politolog, socjolog, nauczyciel religii, specjalista ds. integracji europejskiej.

Warto zastanowić się nad możliwością reorientacji zawodowej osób o powyższych kwalifikacjach zawodowych. Kierunek działań mogą wytoczyć zawody deficytowe, które pokazują, jakich należy dokonywać zmian, aby zaspokoić niewykorzystany potencjał ludzki.

W oparciu o tabelę zawierającą wszystkie zawody dokonano także rankingu 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty – **patrz tabela 12**. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w zawodzie przekraczał 1,13.

Tabela 12. Lista 30 zawodów o największej szansie uzyskania oferty pracy

Lp.	Nazwa zawodu i specjalności	Bezrobotni w 2007 r.	Oferty pracy w 2007r.	Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy W > 1,19
1	Robotnik budowlany	1 393	2 101	1,51
2	Robotnik drogowy	252	746	2,96
3	Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	27	304	11,26
4	Pracownik ochrony mienia i osób	165	438	2,65
5	Magazynier	489	748	1,53
6	Kasjer handlowy	79	322	4,08
7	Kierowca samochodu ciężarowego	541	775	1,43
8	Meliorant	238	459	1,93
9	Stolarz	900	1074	1,19
10	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drewna	32	174	5,44
11	Wychowawca w placówkach oświatowo-wychowawczych	38	174	4,58
12	Robotnik przygotowujący drewno	197	329	1,67
13	Windykator	2	123	61,5
14	Monter lamp i sprzętu oświetleniowego	25	141	5,64
15	Opiekun w domu pomocy społecznej	73	188	2,58
16	Konserwator budynków	70	181	2,59
17	Kierowca wózków jezdniowych	87	197	2,26
18	Opiekunka środowiskowa	30	137	4,57
19	Operator koparek i zwałowarek	39	144	3,69
20	Telemarketer	2	97	48,5
21	Operator urządzeń do obróbki drewna	69	161	2,33
22	Monter sprzętu RTV	9	100	11,11
23	Operator maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	46	136	2,96
24	Monter sprzętu elektronicznego	65	154	2,37
25	Fizjoterapeuta	43	122	2,84
26	Operator urządzeń pakujących	22	101	4,59
27	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	85	160	1,88
28	Kosmetyczka	58	133	2,29
29	Terapeuta zajęciowy	52	127	2,44
30	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	5	78	15,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do MPiPS - 01.

Z przedstawionych danych wynika, iż największe szanse na uzyskanie zatrudnienia mają pracownicy fizyczni w takich zawodach jak: robotnik budowlany; robotnik drogowy; robotnik przygotowujący drewno; operator urządzeń do obróbki drewna; brukarz; spawacz; zbrojarz; konserwator budynków; tynkarz; glazurnik; monter sprzętu oświetleniowego; kierowca autobusu; szklarz budowlany; operator maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych; operator koparek i zwałowarek; operator sprzętu drogowego.

Duże szanse na warmińsko-mazurskim rynku pracy mają też osoby o takich zawodach jak: pracownik ochrony mienia i osób, kasjer handlowy, przedstawiciel handlowy, opiekunka środowiskowa, opiekun w domu pomocy społecznej, terapeuta zajęciowy, technik fizjoterapii..

Wiele możliwości w pozyskaniu ofert pracy mają specjaliści z wykształceniem wyższym tj. wychowawcy w placówkach oświatowo-wychowawczych; nauczyciele języków obcych; fizjoterapeuci; inżynierowie budownictwa ogólnego; doradcy personalni; doradcy inwestycyjni i psychologowie.

Obserwując sytuację na warmińsko-mazurskim rynku pracy można stwierdzić, iż bezrobocie dotyka w przeważającej większości robotników przemysłowych i rzemieślników (23,1%), ludzi bez zawodu (22,5%), pracowników usług osobistych i sprzedawców (13,9%) oraz techników i innego średniego personelu (13,2%).

Najmniej bezrobotnych notujemy wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,2%), pracowników biurowych (2,7%) specjalistów (4,7%) i operatorów maszyn i urządzeń (3,8%).

Zawód, który najczęściej pojawia się w rejestrach bezrobotnych to; sprzedawca, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, krawiec, asystent ekonomiczny, kucharz, technik rolnik, szwaczka, technik mechanik, mechanik samochodów osobowych, piekarz, kierowca ciągnika rolniczego, mechanik pojazdów rolniczych.

Wysoki odsetek bezrobotnych stanowią osoby posiadające zawody robotnicze oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. Charakterystyczne dla tych zawodów jest wykształcenie, a więc najwięcej bezrobotnych to osoby posiadające wykształcenie zasadnicze i średnie zawodowe.

W rankingu ofert pracy, także dominują osoby z wykształceniem zasadniczym i średnim zawodowym. Najwięcej ofert pracy jest dla sprzedawców, techników/operatorów maszyn biurowych, robotników budowlanych, robotników w przemyśle przetwórczym, techników administracji, murarzy, stolarzy, szwaczek, robotników drogowych, kierowców samochodów ciężarowych, ślusarzy, kasjerów handlowych.

W rankingu elementarnych zawodów nadwyżkowych, o zerowym wskaźniku nadwyżki pierwszą dziesiątkę stanowią:

1/.rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, 2/.technik rolnik, 3/.mechanik maszyn rolniczych, 4/.technik żywienia i gospodarstwa domowego, 5/ technik technologii odzieży, 6/.technik hodowca zwierząt, 7/.technik mechanizacji rolnictwa, 8/.technik technologii żywności, 9/ górnik eksploatacji podziemnej, 10/ organizator agrobiznesu.

W rankingu elementarnych zawodów zrównoważonych pierwszą dziesiątkę stanowią: 1/ księgowy (samodzielny), 2/ kierowca samochodu osobowego, 3/ opiekunka dziecięca, 4/ pakowacz, 5/ robotnik magazynowy, 6/ asystent rachunkowości, 7/ pokojowa (w hotelu), 8/ formierz odlewnik, 9/ prasowaczka ręczna, 10/ kamieniarz.

W rankingu elementarnych zawodów deficytowych pierwszą dziesiątkę stanowią: 1/ robotnik budowlany, 2/ robotnik drogowy, 3/ operator maszyn do produkcji płyt i sklejek, 4/ pracownik ochrony mienia i osób, 5/ magazynier, 6/ kasjer handlowy, 7/ kierowca samochodu ciężarowego, 8/ meliorant, 9/ Stolarz, 10/ operator urządzeń do obróbki drewna.

ZAKOŃCZENIE

Od trzech lat sytuacja na rynku pracy Warmii i Mazur radykalnie się poprawia. Bezrobocie maleje w błyskawicznym tempie. W 2007 roku bez pracy było 19,0% mieszkańców regionu. To o 4,7 punktu procentowego mniej w stosunku do 2006 roku i o 8,5 punktu procentowego mniej w odniesieniu do 2005 roku. Liczba osób bez pracy w województwie zmniejsza się szybciej niż w innych regionach Polski.

Szybki spadek bezrobocia w województwie związany jest m.in. z tempem wzrostu gospodarczego. Sprzyja to powstawaniu nowych miejsc pracy. Poprawę na naszym rynku pracy zawdzięczamy także środkom UE na aktywizację bezrobotnych, jak również emigracji, mimo że obniżyło się tempo zagranicznych wyjazdów Polaków oraz wyężonej działalności lokalnych służb zatrudnienia.

Aktualnie występuje kumulacja wszystkich tych zjawisk. To główna przyczyna narastających pozytywnych zmian na warmińsko – mazurskim rynku pracy.

Mimo jednak tak ewidentnej poprawy rynek pracy w naszym regionie nadal charakteryzuje się głęboką nierównowagą między podażą a popytem w przekroju zawodowym. Występuje wyraźna przewaga liczby zawodów nadwyżkowych w stosunku do zawodów deficytowych. Zawody nadwyżkowe, łącznie z bezrobotnymi bez zawodu obejmują trzy czwarte (74,8%) bezrobotnych.

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, zdecydowana większość (77,5%) z nich posiadała wyuczony zawód (specjalność). W porównaniu z 2006 rokiem nastąpił, o jedną czwartą (24,7%), spadek tej populacji. Względny spadek w zbiorowości bezrobotnych z wyuczonym zawodem/specjalnością był zatem silniejszy (o 6,9%) niż odnotowany w analogicznym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (o 9,7%).

Świadczyć może to o tym, iż przeważają osoby bezrobotne, których zawody nie odpowiadają oczekiwaniom pracodawców oraz o zwiększonym zapotrzebowaniu na pracowników do wykonywania prac prostych, tj. nie wymagających kwalifikacji zawodowych.

Maleje, w liczbach bezwzględnych, populacja bezrobotnych nie posiadająca specjalności, tzw. „grupa bez zawodu”. W grupie bezrobotnych osób bez zawodu ponad trzy piąte (62,9%) to kobiety i w stosunku do 2006 roku zauważono ich przyrost o 2,0%.

Bezrobocie zmalało we wszystkich powiatach. Największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w powiatach: Iława (o 40,0%), Olsztyn Grodzki (o 33,9%), Elbląg Grodzki (o 29,0%), Olsztyn Ziemski (o 24,4%) i Ostróda (o 23,3%). Najmniejszy zaś w powiatach: Mrągowo (o 13,0%), Węgorzewo (o 16,9%) i Nidzica (o 21,5%).

Największy udział w liczbie bezrobotnych mają takie powiaty jak: Ostróda, Bartoszyce, Olsztyn Ziemski i Ełk. Bezrobotni w wymienionych czterech powiatach stanowiły blisko jedną trzecią wojewódzkiej populacji w końcu 2007 roku.

W omawianym czasookresie nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych we wszystkich wielkich grupach zawodowych. W tym największy wśród robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów maszyn i urządzeń, pracowników biurowych, techników i innego średniego personelu oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców.

Wyżej wymienione grupy zawodowe były populacjami charakteryzującymi się również największym spadkiem napływu do bezrobocia.

Obserwacja struktury i ruchu bezrobotnych w 2007 roku pozwala wyróżnić kilka zawodów, które cechuje zarówno wysoki poziom bezrobocia, jak i skala napływu. Zawody te to przede wszystkim: robotnik gospodarczy, sprzedawca, krawiec, kucharz, mechanik samochodowy, murarz, ślusarz, szwaczka, stolarz, technik mechanik, robotnik budowlany, kierowca ciągnika rolniczego, technik budownictwa, mechanik maszyn rolniczych, kelner oraz zawody związane z ekonomią i administracją.

Najwyższy poziom fluktuacji utrzymuje się w zawodzie sprzedawca: w populacji tej jest najwięcej bezrobotnych, najliczniejszy napływ do bezrobocia i bardzo dużo zgłoszonych ofert pracy.

Widoczna jest również grupa zawodów, które generują największe bezrobocie. Są to głównie zawody, do których odnosi się pierwszy czyli najniższy poziom kwalifikacji. Zauważalny jest także znaczący udział w generowaniu bezrobocia osób bez zawodu.

Dużą grupę zawodów, które w coraz większym stopniu nie dają gwarancji zatrudnienia stanowią technicy, w tym: technik rolnik, technik ekonomista, technik mechanik, technik technologii odzieży, technik hodowca zwierząt, technik mechanizacji rolnictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik ochrony środowiska.

W grupie zawodów o najwyższym poziomie kwalifikacji coraz trudniej o ofertę pracy jest dla: ekonomisty, pedagoga, politologa, socjologa, prawnika, nauczyciela historii, nauczyciela religii, pedagoga szkolnego, nauczyciela nauczania początkowego, specjalisty administracji publicznej, inżyniera rolnictwa, nauczyciela przedszkola, specjalisty do spraw marketingu i handlu, bibliotekoznawcy, inżyniera zootechnika.

Są to zawody, w których corocznie odnotowuje się nierównowagę między liczbą bezrobotnych a liczbą ofert pracy. Bezrobotni o tych specjalnościach mają bardzo małe szanse na uzyskanie zatrudnienia.

Ta niekorzystna sytuacja tych specjalistów na warmińsko – mazurskim rynku pracy jest efektem m.in. dużej liczby studiujących. Szeroka oferta tych studiów była odpowiedzią na zapotrzebowanie młodzieży. Bardzo duża podaż osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym i wysokie nasycenie rynku pracy powoduje trudności w uzyskaniu zatrudnienia.

Podobnie ma się sprawa z bezrobotnymi pedagogami i bezrobotnymi nauczycielami. Niż demograficzny w szkołach podstawowych i w gimnazjach sprawia, że rynek pracy nasycą się specjalistami edukacji i oświaty.

Bardzo wysoka liczba bezrobotnych w niektórych zawodach nadwyżkowych zbiega się z dużą liczbą młodzieży kształcącej się w tych samych zawodach w szkołach średnich zawodowych. Sytuację taką notuje się głównie w zawodach ekonomicznych i administracyjnych.

Wzrost ofert pracy nastąpił w sześciu grupach zawodowych. Najbardziej liczną kategorią poszukiwanych pracowników są robotnicy przy pracach prostych (31,0%) oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (18,1%). Zatem pracodawcy za pośrednictwem urzędów pracy poszukują przede wszystkim pracowników fizycznych.

Najmniej propozycji zatrudnienia mogą odnaleźć w urzędach pracy osoby zainteresowane pracą na najwyższych szczeblach zarządzania, tj. wyżsi urzędnicy i kierownicy. W instytucjach tych znajdują się dla nich niewiele ofert pracy.

Osoby poszukujące pracy na wyższych stanowiskach, jak kadra kierownicza, specjaliści czy managerowie, gdzie wymagane są wyższe kompetencje zawodowe, mają większą szansę na znalezienie ofert pracy bezpośrednio u pracodawcy, w portalach internetowych, lokalnych biurach karier czy w prasie, niż korzystając z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy.

Znaczne zmniejszenie się liczby ofert pracy odnotowano wśród bezrobotnych bez zawodu, techników i innego średniego personelu oraz kadry kierowniczej.

Zwiększony napływ ofert pracy wystąpił w trzynastu powiatach. Najwięcej przybyło ich w Nowym Mieście Lubawskim (o 62,2%), Bartoszycach (o 34,1%), Szczytnie (o 32,4%), Elblągu Ziemi (o 23,6%) i Ostródzie (o 17,1%). W ośmiu powiatach odnotowano spadek ofert pracy. Najwięcej propozycji pracy ubyło w powiatach: Działdowo (o 11,2%), Olsztyn Ziemi (o 8,3%), Olsztyn Grodzki (o 7,9%) i Mragowo (o 3,8%).

Rośnie liczba ofert subsydiowanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego. O ile w 2006 roku ofert tych było 25 773, co stanowiło 49,3% ogółu, to w roku 2007 było ich 32 169, co stanowiło 57,8% wszystkich – wzrost o 6 396 ofert, tj. o blisko jedną czwartą (24,8%). Największy udział subsydiowanych ofert pracy miały takie powiaty jak: Nowe Miasto Lubawskie (80,5%), Szczytno (77,4%), Bartoszyce (76,6%), Braniewo (76,5%), Olecko (75,3%), Pisz (74,5%) i Lidzbark Warmiński (73,7%).

W grupie zawodów deficytowych stosunkowo duże niedobory pracowników utrzymywały się w zawodach: robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, pracownik administracji, robotnik drogowy, operator maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów z drewna, pracownik ochrony mienia i osób, magazynier, sekretarka, kasjer handlowy, kierowca samochodu ciężarowego, meliorant, stolarz monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, brukarz, zbrojarz, telemarketer, konserwator budynków, opiekun w domu pomocy społecznej opiekunka środowiskowa, wychowawca w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, operator koparek i zwałowarek, monter sprzętu RTV.

Z dokonanego rozpoznania wynika, że na Warmii i Mazurach daje się zauważyć zjawisko deficytu w niektórych zawodach sektora usług (doradcy inwestycyjni, doradcy podatkowi, doradcy rolni, doradcy personalni, doradcy zawodowi, psychologzy, logopedzi, fizjoterapeuci) i w zawodach branży informatycznej oraz w niektórych zawodach budowlanych, zwłaszcza robót wykończeniowych.

W całej populacji bezrobotnych, najsilniejszy spadek bezrobocia miał miejsce wśród osób posiadających konkretny zawód.. Oznacza to, że w najgorszej sytuacji są na rynku pracy osoby bez zawodu.

O możliwościach uzyskania zatrudnienia poza posiadaniem określonego zawodu decydują również inne czynniki takie jak; poziom i profil wykształcenia, wiek, płeć, dodatkowe umiejętności i kwalifikacje, doświadczenie i określone cechy osobowościowe - z tego powodu w wielu przypadkach mimo zbieżności w strukturze zgłaszanego popytu na pracę i strukturze zawodowej bezrobotnych nie dochodzi do nawiązania stosunku pracy.

W dyspozycji służb zatrudnienia pozostaje wiele ofert pracy, których nie można obsadzić, pomimo tego, że w ewidencji bezrobotnych figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach. Powodami trudności lub niemożności w zrealizowaniu wolnych miejsc pracy są najczęściej: wiek; brak doświadczenia zawodowego/stażu pracy; zdezaktualizowane uprawnienia i kwalifikacje zawodowe, długotrwałe bezrobocie oraz „szara strefa”. Dotyczy to takich zawodów jak: sprzedawca; kucharz; murarz; ślusarz; tokarz, szwaczka, stolarz; robotnik budowlany; brukarz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym; kierowca samochodu ciężarowego, robotnik drogowy; regionalny przedstawiciel handlowy; kasjer handlowy.

Miejsca pracy w województwie warmińsko-mazurskim w znacznym odsetku generowane są przez: administrację publiczną; handel hurtowy i detaliczny; przetwórstwo przemysłowe; usługową działalność komunalną socjalną i indywidualną oraz sezonowo sektor budownictwa.

Najmniej wolnych miejsc pracy zaoferowano w następujących sekcjach gospodarki: ochrona zdrowia i opieka społeczna; obsługa nieruchomości i firm; edukacja; transport, gospodarka magazynowa i łączność oraz hotele i restauracje.

Sytuacja na warmińsko-mazurskim rynku pracy, mimo iż z każdym rokiem poprawia się nadal pozostaje trudna. Trudność ta wynika nie tylko z tempa rozwoju gospodarki i przybywania miejsc pracy, które jest zbyt małe by wchłonąć większą część rejestrowanego bezrobocia, ale również ze struktury społeczno - zawodowej i poziomu wykształcenia samych bezrobotnych.

Według szacunków blisko jedna trzecia bezrobotnych nadal nie będzie miała większych szans na jakiekolwiek zatrudnienie, bo albo przyzwyczaili się już do stylu życia bez pracy, albo nie posiadają żadnych kwalifikacji lub są mocno obciążeni obowiązkami rodzinnymi. Można zatem sądzić, iż pozostaną oni na długie lata na garnuszku urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej. Rejestracja w urzędzie pracy jest dla nich najprostsza droga do uzyskania bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Takie osoby, choć nie szukają pracy albo pracują w szarej strefie, rejestrują się jako bezrobotne. Zniekształca to obraz warmińsko-mazurskiego rynku pracy.

Opracował:
dr Alfred Czesła
socjolog
Wojewódzki Urząd Pracy
w Olsztynie

Akceptował:
mgr Zdzisław Szczepkowski
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Olsztynie